

5/5

DUODJU!

Go duojár áigu duddjogoahitit

Dál don leat duojár!

Makkár áššiid don galggat smiehttat ovdalگو duddjogoadát?

Dárbbu fuobmán, namuheapmi ja čoavdin.

Mun dárbbášan:

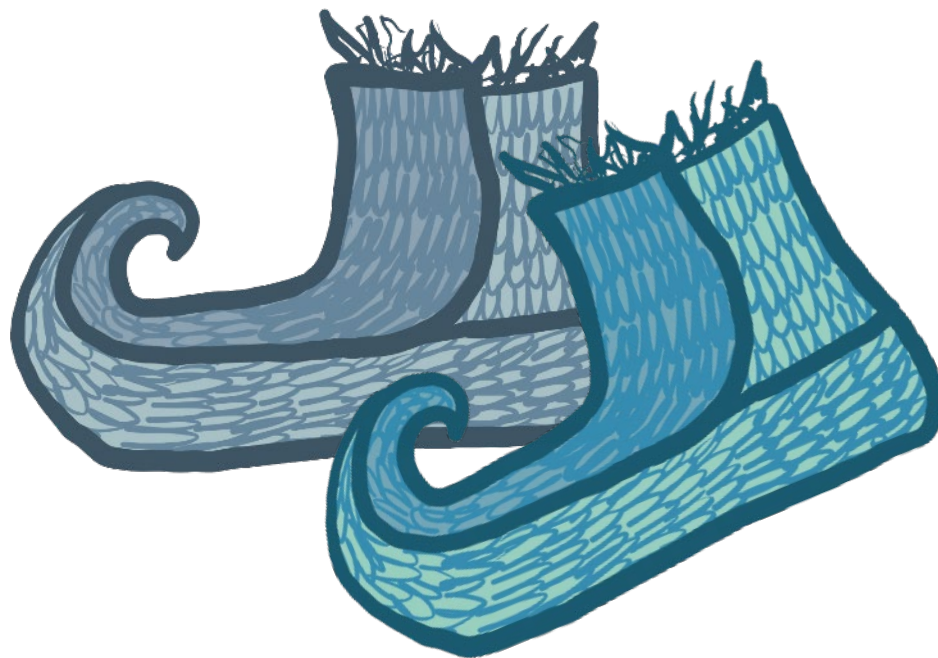

Maid mun dárbbášan vai beasan dan duddjot?

Mun dárbbášan nuvttohiid! Mas nuvttohat leat duddjojuvvon?

Dutkka nuvttoha! Maid ávdnasiid máhtát namuhit?

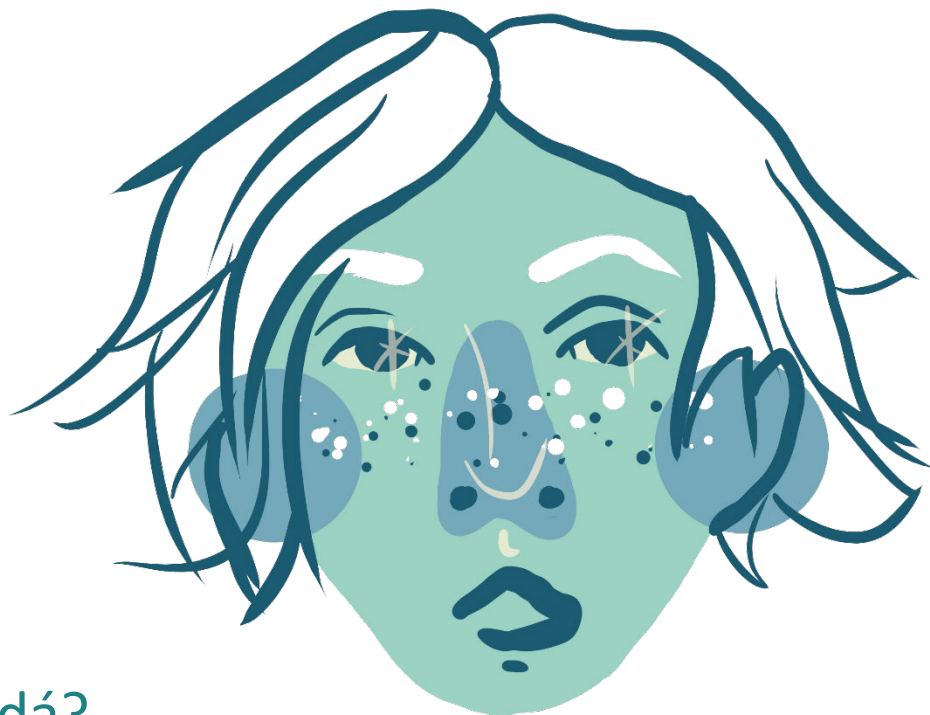

Nuvttohiid duddjomii dárbbáša gápmasiid.

Diedátgo mot gápmasiid ávnnastit?

- Njuovvan,
- Vuolahastin,
- Goikadeapmi,
- Neaskin,
- Osten,
- ...

Fuobmátgo vel juoidá?

Go ávnnastat duoji várás...

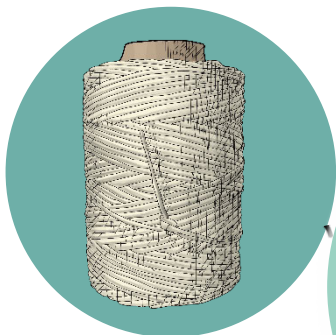

Mas dieđát gokko manná ávnnasteami ja
duddjoma rádjá?

Govva: Gápmasat.

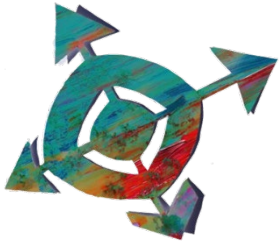
Maid dárbbášat vel?

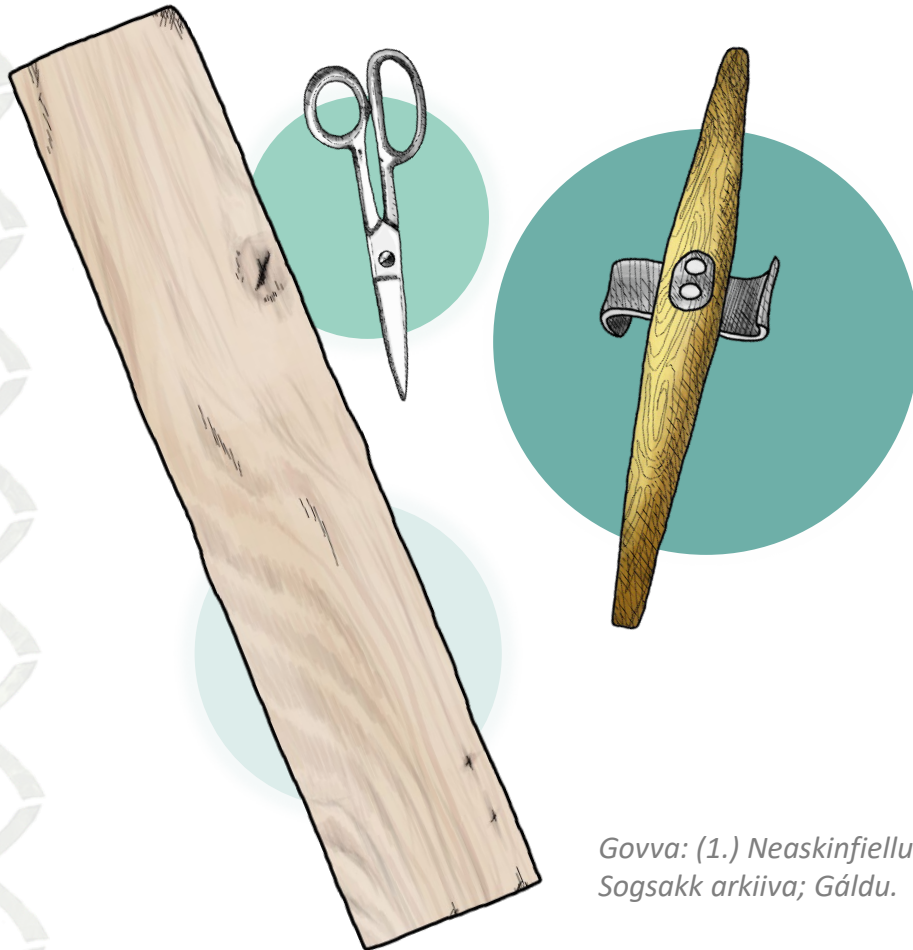
- Suona,
- Sisti,
- Suinniid,
- ...

Maid vel?

Govva: (1.) Árpua. (2.) Sisti. (3.) Suoinnit. Priváhta govvačoakkáldat; Gáldu.

Mainna don leat ávnnastan?

Makkár bargobiergasiid don leat dárbbášan go leat ollen dán muddui?

Namut!

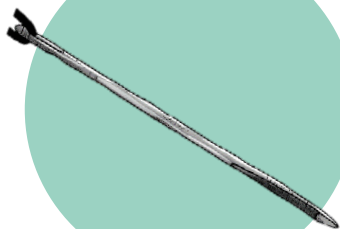
- Skierat,
- Jiehkku,
- Neaskinfiellu,
- ...

Govva: (1.) Neaskinfiellu. (2.) Skierat. (3.) Jiehkku. Sámi arkiiva; Sogsakk arkiiva; Gáldu.

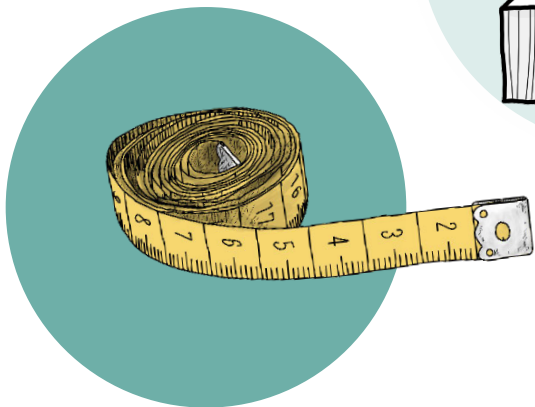

Mainna don áiggut duddjot?

Makkár bargobiergasiid
don dárbbášat dás
ovddosguvlui?

Namut!

Govva: (1.) Áibmi. (2.) Mihttu.

Mo dieđát gudemuš bargobiergasa dárbbášat?

Galggat álggos váldit čielgasa mii lea duoji bargovuohki.

Duddjonvuohki.

Omd. goarrun lea bargovuohki.

Bargobierggasin dárbbášat dasa áimmi ja suorbmagoađi.

Álot lea buorre ákkastallat iežas válljejumiid!

«Manin dát dahkko justa ná?»

«Mii dás lea
ulbmilin?»

«Livččiigo dása vel
buoret koansta?»

«Makkár boadus
galggašii leat ja manin?»

Leatgo duđavaš ákkastallamiidda?

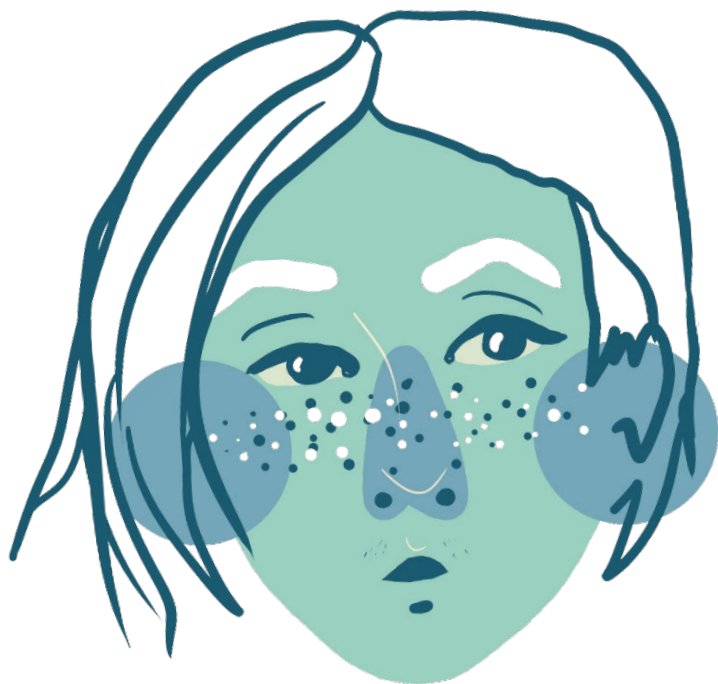
Go leat gávdnan iežat mielas
buoremus duddjonvuogi,
de válljet dieđusge dan!

Maid vel galggašii fuobmát jurdilit?

Na dieđusge bargobiergasiid
háhkan bargovugiid vuodul
vai beasat ávnnastit lohppii
ja duddjogoahhtit!

Dutnjego ii gávdno heiwolaš bargobierggas?!

Muhtumin galggat ieš duddjot alcet vuogas bargobiergasa.

Omd.
suorbmagoađi

(1/5) Jo leat gárvis duddjogoahit?

Dego fuobmát, duojár galgá váldit vuhtii ollu áššiid.

(2/5) Jo leat gárvis duddjogoahit?

Lea buorre muitit ahte it sáhte buot áššiid diehtit ja máhttit ovddalgihtii!

(3/5) Jo leat gárvvis duddjogoahit?

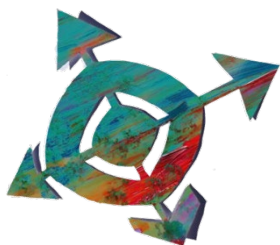
Duodji lea dakkár ahte
dat hápmašuvvá maiddái
duddjoma áigge.

(4/5) Jo leat gárvis duddjogoahit?

Ja mánga ášši váikkuhit
bohtosii...

(5/5) Jo leat gárvis duddjogoahit?

Buot manná bures go fal
máhtát vástidit:

«Mun geahččalin bargat ná,
danin go...»

«Muhto dál fuobmájin ahte
livččen galgan bargat ná,
danin go...»

BARGOBIHTTÁ

1

Páraid mielde.

2

Válljebeahkki ovtta dávvira dahje atnugálvvu man de dutkabeahkki.

3

Čáli buot fuobmášumiid báhpárii.

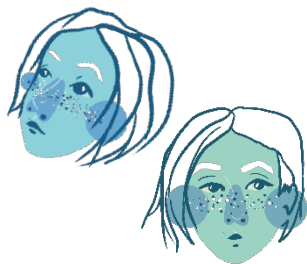

Vástideahkki čuovvovaš gažaldagaide:

Mii dát gálvu lea? Man várás dat lea?
Man birrasii dat lea dahkkon?
Geasa dat lea dahkkon?

Makkár ávdnasat dasa leat geavahuvvon?
Gos ávnnas/ávdnasat lea eret?

Mii/Mat leat leamaš bargovuogit?
Makkár bargobiergasat leat geavahuvvon?

Basttágo oaidnit gii dan lea duddjon (omd.
gávnnatgo logo dahje eará dovddaldaga)?
Makkár kulturdovdamuša oainnát?

Leago gálvu anolaš? Jus muhtun iešvuohta ii leat
anolaš, mii dat lea?
Manin dat iešvuohta ii leat anolaš? Mo
divustivččet ahte dat livčče vuogas ja anolas du
mielas?

Leago dát dávvir duodji? Manin?

Maid dat oažžu áigái?

Mii lea dávvira ulbmil?

Go buot párat leat gárvásat:

Muitalehket vuoruid mielde earáide maid gávnaheiddet!

Govva: (1., Boazu) Tiina-Maria Aalto; Dáiddár. (2.) Duddjot. Hilma Länsman; Duojára priváhta govvačoakkáldat; Gáldu. (3.) Nuvttohat.

Tevnnegiid govagáldut:

Sunna Valkeapää: 0.

Sogsakk arkiiva, Sámi arkiiva: 7.

Tiina-Maria Aalto: 21.

Hilma Länsman: 21.

DUODJU!

Dát materiála lea buvttaduvvon AIDA ja AIDA II-arkiivat dálá áigge doaimin -fidnuin, Suoma Riikkaarkiivva Sámi arkiivvas Interreg Nord -ruhtadanprográmma doarjagiin.

Almmustahttinbeaivi 19.10.2021 (23.2.2022)

**Interreg
Nord**

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Materiálat:	Buvttadan: Sámi Arkiiva, Arctic Indigenous Design Archives
DUODJU! 1/5: Duodjemáilbmái oahpásmuvvan	Oahpaheaddjidoarja, plánen: Hanna Helander (AIDA I)
DUODJU! 2/5: Materiálat dahjege avdnasat	Diamateriálat, plánen: Sunna Valkeapää (AIDA I)
DUODJU! 3/5: Ávnnasteapmi	Buvttadeaddji-AD, bardin: Tiina-Maria Aalto (AIDA II)
DUODJU! 4/5: Duoji iešvuodát ja máinnas	Tevnnegat: Michalina "Misia" Siennicka (AIDA II)
DUODJU! 5/5: Go duojár áigu duddjogoahit	Giellabassan (diat): Mira Rauhala (AIDA II)

Arctic Indigenous Design Archives

SAAMELAISARKISTO
SÁMI ARKIIVA

